A young boy with brown hair, looking slightly to the left, stands on a green grassy field. He is wearing a bright yellow soccer vest over a red short-sleeved shirt, black shorts, and blue and black soccer cleats with red socks. The background is a vast, green soccer field with faint white lines.

IK WORD VOETBALLER!

Voorleesboek met
tips voor ouders
en jeugdopleiders

Koen Joosen

Dit boek kan besteld worden aan de hand van onderstaande gegevens

Koen Joosen : www.coach-advies.be

Ik word voetballer!

Voorleesboek met tips voor ouders en jeugdopleiders

Auteur: Koen Joosen

Uitgever: Koen Joosen

©2008 Koen Joosen

NUR: 200

ISBN: 9789081374507

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze en/of door welk medium ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voorwoord

Dit unieke boekje is een ruggensteun voor iedereen die net in de voetbalwereld terecht gekomen is of op het punt staat om deze wereld te ontdekken.

Het boek bestaat uit twee delen en bereikt zo op een heel directe wijze de verschillende doelgroepen. Enerzijds krijgen kinderen -in een voorleesboek- een mooi verhaal met een klare voetbalboodschap. Anderzijds biedt het boek verschillende tips aan ouders en jeugdopleiders betreffende de begeleiding van kinderen in volle ontwikkeling.

Ik ben er van overtuigd dat dit werk een grote bijdrage kan leveren tot een nog betere jeugdopleiding. Een goede opleiding vormt de absolute voorwaarde voor de normale ontwikkeling van elk kind op zijn of haar niveau. Het kind staat in dit boek centraal conform de opleidingsvisie van de KBVB.

Mijn bijzondere dank gaat uit naar Koen Joosen voor de professionele uitwerking van zijn boek. De beginnende voetballer, enthousiaste ouder en leergierige jeugdopleider krijgen alvast een beter zicht op het clubleven en het reilen en zeilen in de voetbalwereld. Samen op weg naar de ideale jeugdopleiding!

Michel Sablon
Technisch directeur KBVB

**IK WORD
VOETBALLER!**

Het is zomervakantie. De zon staat nog hoog aan de hemel als Bruno samen met zijn vriend Jeroen, aanbelt bij Simon.

“Kom je om zeven uur mee voetballen op het pleintje?” vraagt Bruno als Simon de deur opent. “We spelen België - Brazilië. De anderen doen ook mee en we zoeken nog drie spelers!”

Simon is de beste voetballer in de buurt. Hij is al acht jaar. Dat is twee jaar ouder dan Bruno en Jeroen.

“Tof, ik wil graag meedoen!” antwoordt Simon met grote pretogen. “Ik vraag ook aan Wim en zijn broer om mee te spelen en misschien kan hun zus ook. Op school doet ze ook altijd mee!”

Naast het huis waar Bruno woont, ligt een mooi graspleintje. De papa van Bruno heeft er vorige week twee grote doelen geplaatst.

Bruno is gek van voetbal. Hij speelt bijna iedere dag op het pleintje en probeert er de kunstjes van zijn groot idool na te bootsen. Vroeger speelde hij altijd alleen met zijn lederen bal die hij voor zijn verjaardag kreeg.

Sinds enkele weken speelt hij liever samen met zijn vrienden. Dan maken ze twee ploegen en spelen ze wedstrijdjjes tot ze echt niet meer kunnen.

Vanavond is een speciale avond. Bruno en zijn vriendjes hebben een wedstrijd op het pleintje georganiseerd. De papa van Bruno zal scheidsrechter zijn.

De hele dag hebben Bruno en zijn vrienden het pleintje met vlaggen en wimpels versierd; ze hebben zelfs voor stoelen gezorgd zodat hun mama's en papa's kunnen komen kijken!

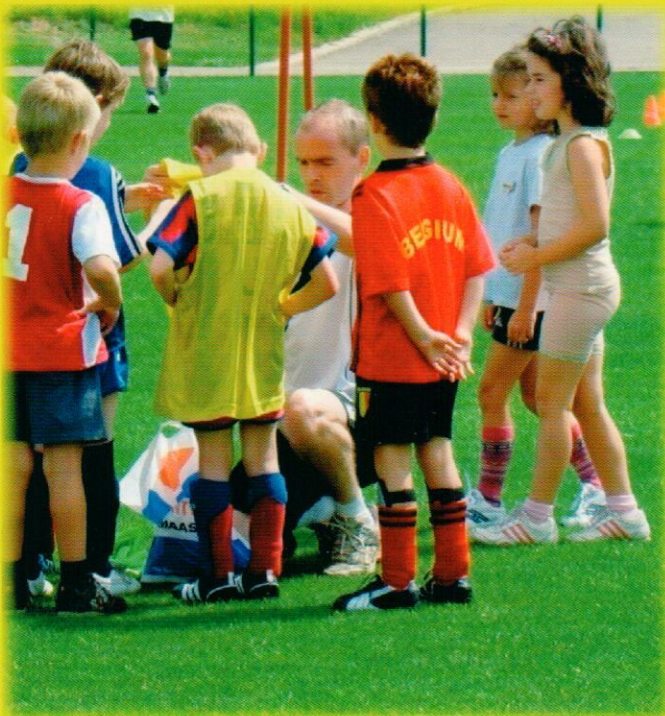

Het is zover. Zoals afgesproken is iedereen naar het pleintje gekomen.

De ploegen worden verdeeld. Bruno en Jeroen mogen kapitein zijn. Dat wil zeggen dat zij de ploegen mogen kiezen.

Jeroen mag beginnen en kiest voor zijn beste vriend Wim.

De spelers van de ploeg die Bruno heeft gekozen, doen de rode truitjes aan. “België, België!” roepen ze hard. Jeroen en zijn vrienden hebben allemaal een geel truitje aan: zij zijn Brazilië.

“Iedereen klaar?” roept de papa van Bruno en hij blaast op zijn scheidsrechtersfluitje.

De wedstrijd is begonnen.

Twee keer twintig minuten spelen de kinderen tot ze erbij neervallen. Er worden veel doelpunten gemaakt en iedereen doet zijn best. De sfeer is opperbest en wel tien mama's en papa's zijn komen kijken en moedigen de spelertjes aan.

Ook Jan, de papa van Wim, is komen kijken. Hij is jeugdopleider in de voetbalploeg van het dorp. Hij traint de debutantjes.

Na de wedstrijd krijgen de kinderen een lekker bekertje fruitsap van de mama van Bruno. Ondertussen is Jan alle voetballertjes proficiat aan het wensen.

“Schitterend gespeeld iedereen!” zegt hij, “Jullie hebben allemaal je uiterste best gedaan.”

“Wie van jullie zou graag eens komen trainen in de club van ons dorp? Misschien wil je wel bij ons komen spelen. We zoeken nog een paar spelers.”

“De volgende training is overmorgen! Vraag thuis maar of je mag.”

Twee dagen later is Bruno al snel uit de veren. Hij mag samen met Jeroen naar de training. Wat is het spannend!

De voetbaltas van Bruno staat al van gisteravond klaar.

Voetbalschoenen, kousen, een korte broek, scheenbeschermers, een T-shirt en een handdoek heeft hij er helemaal alleen ingestoken.

Mama geeft hem een dikke zoen en stopt nog snel een flesje water in zijn sporttas. Dat kan hij na de training opdrinken.

Fier als een gieter, veel te vroeg en een beetje zenuwachtig gaat hij samen met Jeroen naar de kleedkamers van het voetbalterrein waar de jongens zullen trainen.

Jeugdopleider Jan is er al en begroet de jongens.

“Ga jullie maar omkleden in de kleedkamer, de andere spelers komen direct. We zullen jullie dadelijk komen helpen.”

Even later komt de mama van één van de spelers de kleedkamer binnen. Zij is de afgevaardigde van de ploeg en helpt de spelers waar nodig.

Een half uurtje later staan alle spelers op het terrein. Ze hebben allemaal een mooie bal gekregen. Ze dribbelen elkaar en trappen naar doel. Wat fijn!

Elke oefening wordt afgewisseld met toffe wedstrijdjes twee tegen twee. Opeens komt Jeroen aangelopen en geeft Bruno een harde duw waardoor hij op de grond valt.

“Pfiieeeeet!” Jeugdopleider Jan blaast op het fluitje dat rond zijn hals hangt. “Dat mag niet, Jeroen! Geef Bruno maar snel een hand en verontschuldig je” vervolgt hij. “Gaat het wel, Bruno?”

Bruno is ondertussen snel terug recht gesprongen en Jeroen komt hem zonder morren een hand geven.

Intussen hebben Bruno en Jeroen zich laten aansluiten bij de club. Twee maal per week gaan ze voetballen met de andere spelers. Ze hebben er veel nieuwe vrienden gemaakt. Ze gaan zaterdag hun eerste wedstrijd spelen tegen de club waar twee van Bruno's klasgenootjes spelen.

Hun eerste echte wedstrijd ooit!

“Zaterdag mogen jullie voor de eerste keer in de uitrusting van de club spelen. Jullie krijgen dan allemaal een truitje, een broek en lange kousen in de kleuren van de club. Vergeet je voetbalschoenen, scheenbeschermers en douchegerief niet.” zegt jeugdopleider Jan. “En heel belangrijk: goed eten en drinken voor de wedstrijd en... vroeg gaan slapen.”

Eindelijk, het is zaterdag! Het is een mooie dag. Na een lekkere maaltijd wordt Bruno door papa en mama naar het voetbalterrein gebracht. Papa lijkt wel zenuwachtiger dan Bruno zelf.

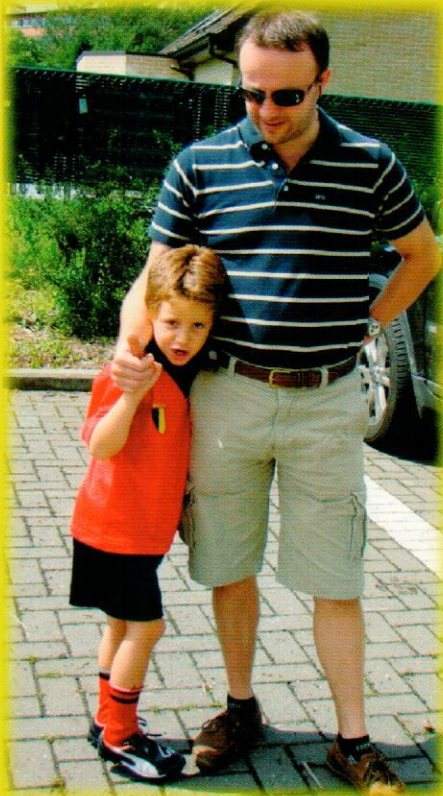
“Zet je maar goed in, dan mag je de hele wedstrijd spelen en dan moet je geen reservespeler zijn.” praat hij op Bruno in. “En als ze je duwen, duw je maar goed terug, ok? En vraag maar aan de jeugdopleider of je aanvaller mag zijn. Dan kan je veel doelpunten maken! Als je er twee kan maken, krijg je een beloning!”

Bruno kijkt raar op als hij zijn papa zo hoort praten. “Papa, de jeugdopleider heeft ons op training verteld dat het niet erg is om soms reservespeler te zijn. Zo kunnen mijn vriendjes ook spelen en ondertussen kan ik goed uitrusten.” antwoordt hij.

“En duwen mag helemaal niet. Het is niet de bedoeling dat iemand zich kwetst. De andere ploeg wil ook graag winnen maar jeugdopleider Jan heeft gezegd dat winnen niet het belangrijkste is. We moeten wel willen winnen maar als we goed ons best doen, is het niet zo erg als we verliezen.” vervolgt Bruno een beetje verontwaardigd. Kan papa niet gewoon fier zijn als Bruno zijn best doet en goed luistert?

Bruno vertelt vol overtuiging verder: “Weet je wat onze jeugdopleider nog verteld heeft? Het is heel belangrijk dat we goed samen spelen en veel passen geven. Jeugdopleider Jan wil ook dat we veel dribbelen. Hij zegt dat we dan heel goede spelers worden, ook al lukt het niet altijd.” “Ik heb op training zelfs onze doelman twee keer kunnen dribbelen!”

Even later komen ze aan op de parking van het voetbalterrein. Mama en papa geven Bruno een dikke knuffel. “Goed je best doen, he!” zegt papa. “Luister maar goed naar de jeugdopleider en maak maar veel plezier! En denk erom, de scheidsrechter heeft altijd gelijk!” gaat hij verder en hij knipoogt nog snel, “wij duimen voor heel de ploeg!”

Trots gaat Bruno met zijn iets te grote voetbaltas over de schouder richting kledkamer. Zoals altijd geeft hij jeugdopleider Jan een hand.

De spelertjes doen de wedstrijdtrusting van de club aan. Elke speler ziet er piekfijn uit. Allemaal hebben ze het truitje in de broek gestopt en de kousen tot aan de knieën opgetrokken.

Net echt, zoals op TV, denkt Bruno. Ook jeugdopleider Jan steekt een handje toe en leert Jeroen de veters van zijn voetbalschoenen knopen. Hij kan het al bijna alleen!

Als iedereen klaar is, legt hij de spelregels goed uit en moedigt hij de spelertjes aan. Dan duidt hij vijf kinderen aan die aan de wedstrijd mogen starten. "Niels staat in doel. Kim, jij speelt rechts. Bruno, jij speelt achteraan".

Bruno krijgt opeens een heel raar gevoel in zijn buik. "Mag ik aan de wedstrijd beginnen? Ja, dat was mijn naam! Ik ben verdediger!"

"Dat kan ik goed, de bal afpakken. Joepie!" gaat het in zijn hoofd.

De spelers staan op het terrein. Ze warmen zich een half uurtje op. Dan fluit de scheidsrechter. De wedstrijd is gestart. Alle mama's en papa's moedigen hun kinderen luid aan.

Bruno geniet volop van de wedstrijd. Hij ziet niet dat papa rustig toekijkt. Als Bruno met een prachtige trap het eerste doelpunt maakt, steekt papa met een grote zwaai zijn duim omhoog. Alle spelers lopen naar Bruno en omhelzen hem. 1-0!

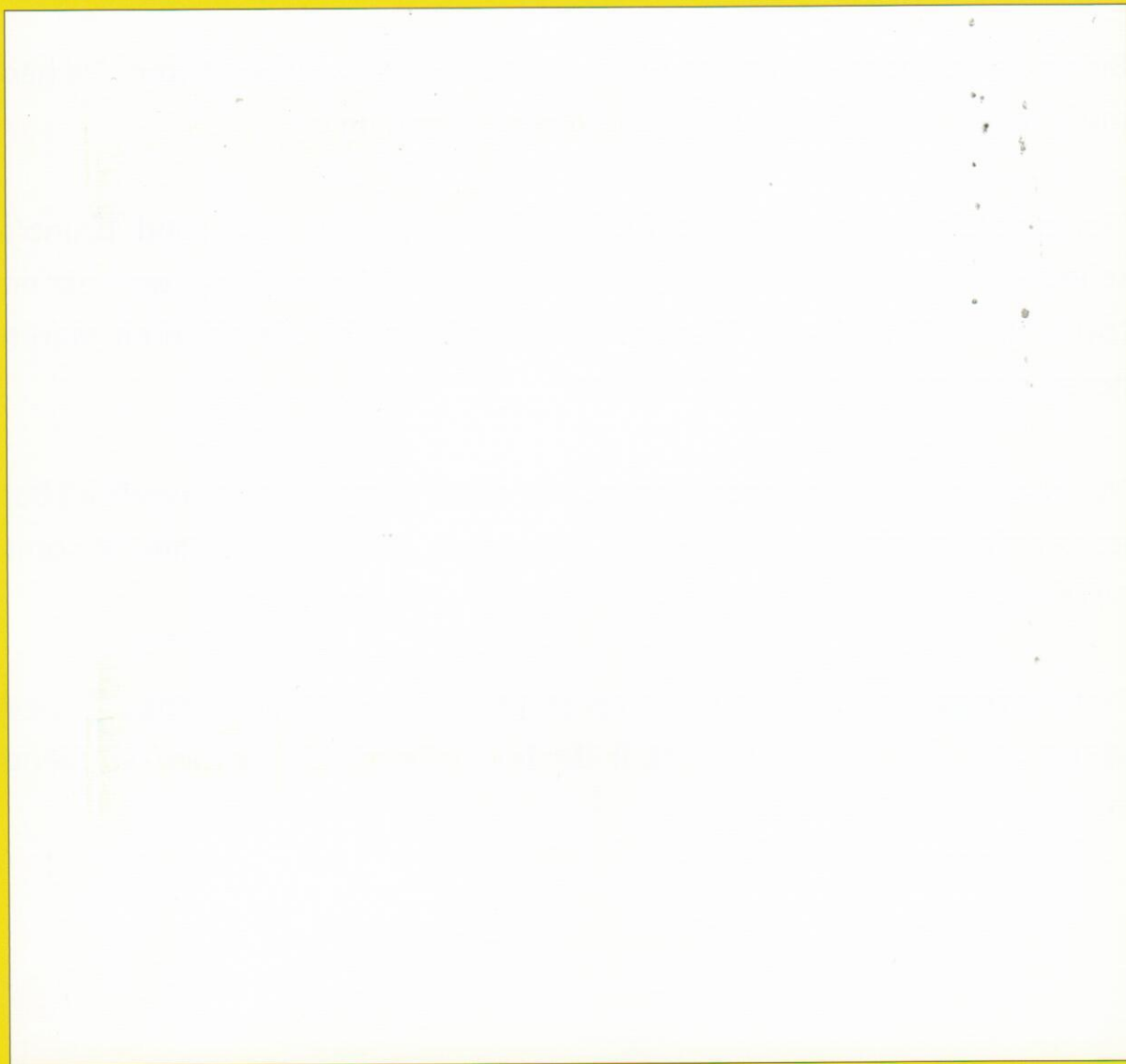
De wedstrijd is spannend maar heel fijn. Er wordt nog drie keer gescoord. De scheidsrechter fluit: pfiët, pfiët, pfiët. Het is rust en op het scorebord staat 2-2.

Tijdens de rust drinkt iedereen een beker water. De jeugdopleider beslist om Bruno nog iets langer te laten rusten. Jeroen mag in zijn plaats spelen. "Goed spelen he!", roept Bruno hem toe.

Ook nu hollen de jongens achter elke bal. Ze blijven nog niet zo goed op hun positie en het passen lukt ook nog niet zo goed maar als er eens een dribbel goed lukt, is jeugdopleider Jan fier en gaat hij verder met aanmoedigen.

Maak hier je eigen tekening! Hoe ziet Bruno's doelpunt er volgens jou uit?

De scheidsrechter fluit opnieuw: pfiet, pfiet, pfiieeeet. 5-3 verloren...

Bruno barst opeens in tranen uit en gaat boos op de grond zitten. "Ik had meer moeten spelen, nu zijn we verloren!" roept hij uit.

"Jeugdopleider Jan stapt op Bruno af en legt zijn arm rond Bruno's schouder. "Ik begrijp dat je weent. Dat is heel normaal. Maar we hebben toch ons best gedaan? Alles is eerlijk verlopen en de anderen waren beter, dan kan het zijn dat je verliest."

Na enkele minuten kalmeert Bruno. Nog steeds ontgoocheld beseft hij dat je niet elke wedstrijd moet en kan winnen en dat ontgoocheling er soms bij hoort.

Plots springt Bruno terug recht en stapt naar zijn klasgenootjes. "Goed gespeeld." zegt hij. "Sorry dat ik zo boos was, jullie hebben verdiend gewonnen."

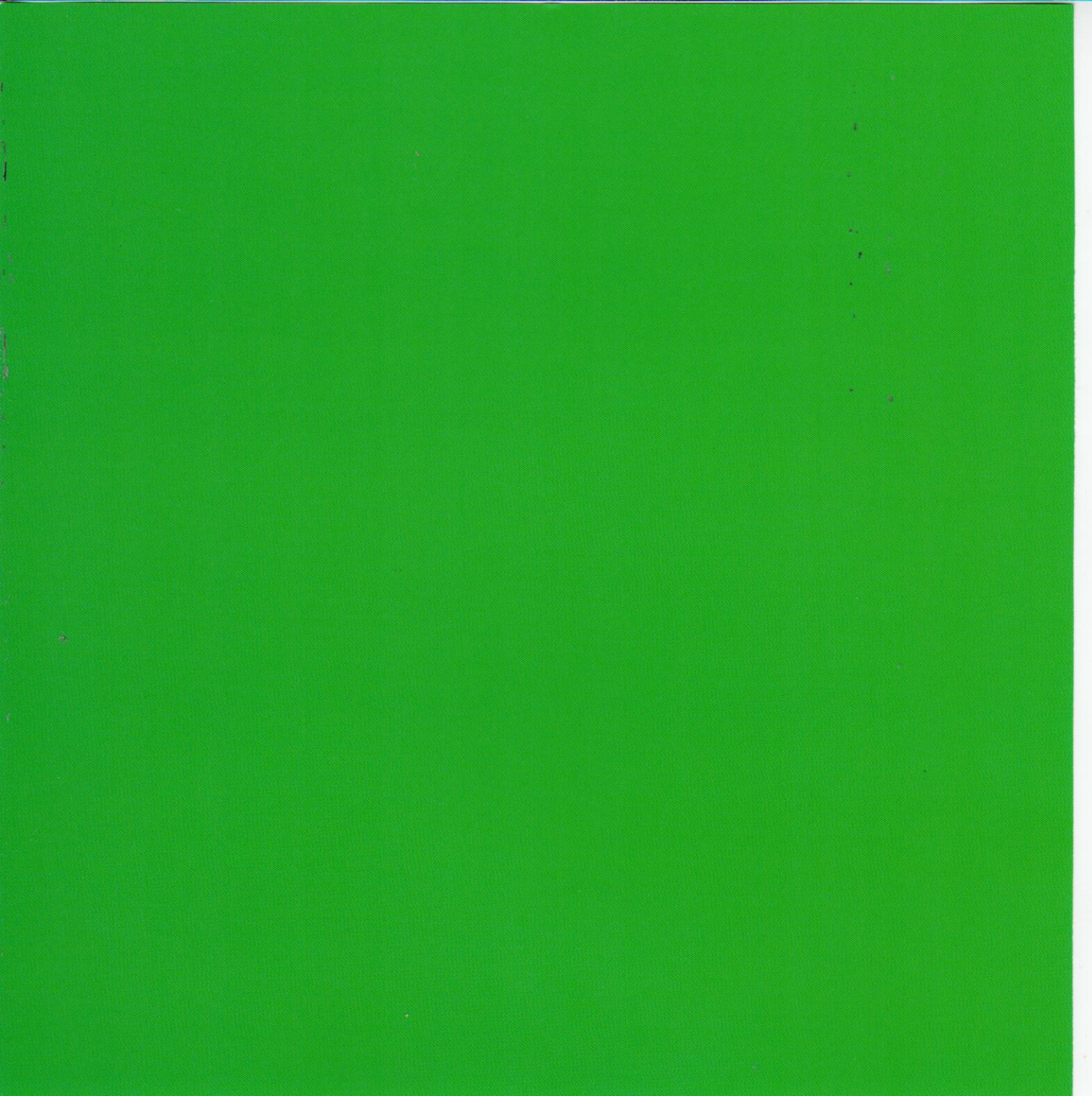

Na een frisse douche en een lekkere wafel zijn de spelers van de twee ploegen al terug buiten aan het spelen. Ook nu heeft iedereen weer veel plezier. De uitslag van de wedstrijd zijn ze al vergeten. Wat nu telt is dribbelen, doelpunten maken en samen spelen.

Die avond ligt Bruno doodmoe in bed en toch kan hij niet slapen... Wel honderd keer speelt hij zijn wedstrijd opnieuw! Keer na keer maakt hij zijn doelpunt en viert hij het samen met de andere spelers van zijn ploeg.

Het was een schitterende dag!

TIPS VOOR
OUDERS EN
JEUGDOPLEIDERS

11 GOUDEN TIPS

Willen winnen, JA. Moeten winnen, NEE !

Voetbal biedt kansen om gezond te leren omspringen met ontgoocheling
en verlies

De ontwikkeling van het kind staat
altijd en overal centraal

Een evenwichtige voeding, met veel water
en een gezonde portie groenten en fruit, elke dag opnieuw

Respecteer de duizenden vrijwilligers die de voetbalsport rechthouden

Laat de spelers zelf hun beslissingen nemen,
zeg niet alles voor

Spreek de taal van het kind en leef je in in zijn/haar leefwereld

Bied vaardigheden aan die “uitdagend” zijn,
net op de grens van lukken en mislukken

Houd rekening met de verschillende ontwikkelingsfasen van het kind
bij het aanbieden van oefenstof

Kinderen van 7 tot 13 jaar :
de gouden leeftijd voor motorische ontwikkeling

Jeugdopleider, zorg voor een optimale, krachtige leeromgeving

Fair play : samen werken aan een goede sfeer:
het ideale klimaat voor het zich ontwikkelende kind

Het kind in volle ontwikkeling

De begeleiding van kinderen in volle ontwikkeling vergt veel ervaring en kennis. Daarom worden er door BLOSO en de KBVB opleidingen voorzien voor mensen die kinderen willen leren voetballen.

Bewegen, bewegen, bewegen...

Om kinderen goed te helpen ontwikkelen is het noodzakelijk dat zij voldoende lichaamsbeweging hebben. Een te eenzijdige aanpak moet daarbij vermeden worden. Een gedifferentieerd bewegingsaanbod met daarbij lopen, springen, huppelen, rollen, werpen, vangen,... is hierbij van groot belang.

De krachtige leeromgeving

Kinderen tussen vijf en dertien jaar eigenen zich motorische vaardigheden het best toe. Toch zullen niet alle kinderen op hetzelfde tijdstip dezelfde vaardigheden onder de knie krijgen. Dit heeft te maken met genetische voorgeschiktheid en omgevingsinvloeden die beide de ontwikkeling sturen. Genetische voorgeschiktheid is niet eenvoudig te beïnvloeden. De omgevingsinvloeden daarentegen wel. Het aanbieden van de juiste oefeningen en vaardigheden zijn, samen met geduld, belangrijke factoren om te komen tot een optimale ontwikkeling.

Een kind leert het meest indien de gevraagde vaardigheden **op de grens liggen van lukken en mislukken**. Plezier en uitdaging moeten zoveel mogelijk in de juiste verhouding aanwezig zijn. De opdracht moet enerzijds met succes uit te voeren zijn zodat spelers niet opgeven en anderzijds niet te gemakkelijk zijn zodat er geen verveling toeslaat.

Ontwikkelingsfasen vanaf 5 jaar

Volgens het **voetbalontwikkelingsmodel** van de KBVB zullen kinderen tussen vijf en dertien jaar vier fasen doorlopen. Daarin evolueren ze van wedstrijdvormen één tegen één en twee tegen twee naar wedstrijdvormen elf tegen elf. Tussenin wordt vijf tegen vijf en acht tegen acht gespeeld. Het is belangrijk om met deze fasen rekening te houden en de overgang naar de volgende fase in te leiden en goed te begeleiden. Een exacte leeftijd per fase is evenwel moeilijk vast te leggen. De vermelde leeftijden zijn richtinggevend.

Fase 1: Ik en de bal “exploratie” (5 tot 7 jaar)

Aanvankelijk speelt elk kind apart met zijn of haar bal. Er is geen interesse om samen te spelen met andere kinderen. Op zichzelf gericht zijn hoort bij deze levensfase. Het kind zal na verloop van tijd getoonde vaardigheden beginnen nabootsen.

Vervolgens zoekt het kind iemand om mee samen te spelen om zo de geleerde vaardigheden verder te ontwikkelen. Op deze manier zet het kind de stap van “samen spelen” naar “individueel tegen elkaar spelen”. Vanaf dan zijn kinderen in staat om kleine wedstrijdvormen tegen elkaar te spelen.

Fase 2: Collectief spel “dichtbij” (7 tot 9 jaar)

De kinderen begrijpen de spelregels om met meerdere spelers samen en tegen elkaar te spelen. De spelers staan helemaal open voor nieuw aan te leren technische en tactische basisvaardigheden. Kinderen in deze fase zijn nog niet in staat om grote afstanden te overbruggen.

Daarom is vijf tegen vijf de ideale wedstrijdvorm in deze fase.

Fase 3: Collectief spel "2e graad" (9 tot 11 jaar)

In deze fase wordt het op-zichzelf-gericht-zijn van de spelers nog meer doorbroken om ze te leren samenspelen in een wedstrijdvorm over grotere afstanden. acht tegen acht is hier de te gebruiken wedstrijdvorm gezien de optimale verhouding tussen de grootte van het terrein en het aantal spelers.

Fase 4: Collectief spel "veraf" (vanaf 11 jaar)

Vanaf elf jaar kunnen spelers evolueren naar spelen in teamverband met gedifferentieerde opdrachten over verre afstanden in wedstrijdvormen elf tegen elf.

Kinderen **tussen zeven en dertien jaar** leren het snelst nieuwe **technische vaardigheden**. Het is dus belangrijk om hierop de klemtoon te leggen in het kader van een optimale ontwikkeling.

De rol van de ouders

Een vaak terugkomend fenomeen is dat ouders zich spiegelen aan hun kinderen om eigen dromen waar te maken. Hier is op zich niets mis mee. Het is niet meer dan normaal dat je als ouder wenst dat je kind succesvol is en zelfs dat het misschien nog beter wordt dan je zelf geweest bent.

Al hebben we in het achterhoofd niets dan goede bedoelingen, toch leggen we van daaruit als ouder soms te veel druk op de kinderen in de zoektocht naar een succesvolle voetbalcarrière.

Dit gegeven gaat gepaard met “drop out” op latere leeftijd. Kinderen die jarenlang net boven hun niveau gepresteerd hebben, zeggen hun sport vaak vaarwel omdat het plezier er volledig af is of omdat de druk te groot geworden is.

Bij de allerjongsten is plezier van heel groot belang. Je mag best hoge verwachtingen hebben maar teveel druk vanuit die verwachtingen kan echter hinderend zijn voor de ontwikkeling van je kind. Bij die ontwikkeling primeert zijn of haar tempo.

Het uitgebreid takenpakket

Tracht in de eerste plaats een club te zoeken waar je vertrouwen kan hebben in de jeugdopleiders zodat zij kunnen zorgen voor een optimale, **krachtige leeromgeving**. Zorg dat je informatie geeft die overeenstemt met wat de jeugdopleider meegegeven heeft. Kinderen kijken automatisch naar hun jeugdopleider op. “De jeugdopleider heeft gezegd...” is daarvan een veelvuldige uiting.

Focus je daarom als ouder op het geven van steun en een goede, zorgvuldige begeleiding. Voeding is daarbij één van de meest belangrijke onderdelen.

Elke dag een **evenwichtige voeding** met daarin een gezonde portie groenten en fruit zijn samen met voldoende water onontbeerlijk in de normale ontwikkeling van een kind.

Opvoeding samen met de club

Voetballen in clubverband stimuleert de algemene ontwikkeling van de spelers. Voorbeelden hiervan zijn het zelf verantwoordelijk zijn voor het maken van de voetbaltas, zich zelf leren aankleden en veters strikken, afspraken nakomen tijdens wedstrijden en trainingen, stiptheid, beleefdheid en het leren omgaan met verliezen. Kortom, een hele opgave voor een kind dat net op school een grote stap gezet heeft van de kleuterklas naar de lagere school!

Een positieve houding en plezier troef!

Daarom is het als ouder al voldoende om er gewoon te zijn voor je kind. Aanmoedigingen, ondersteuning en troost bij een verloren wedstrijd zijn meer waard dan wat dan ook. Doelpunten maken, kritiek op de scheidsrechter en absoluut moeten winnen worden dan automatisch van ondergeschikt belang. Plezier daarentegen is des te meer een belangrijke peiler in de ontwikkeling van je kind!

De rol van de jeugdopleider

Jeugdopleiders proberen vaak aan de kant van het terrein zo veel mogelijk aanwijzingen te geven aan debutantjes, duiveltjes en preminiemen. Om zowel inhoudelijk juist als op de gepaste wijze te “coachen” vormen onderstaande punten een duidelijke leidraad.

Op basis van wetenschappelijk onderzoek is aangetoond dat er maar vier procent van wat door een jeugdopleider geroepen wordt, opgenomen wordt door de spelers.

Communiceren in de taal van het kind

Om tot een betere informatieoverdracht te komen kan je enerzijds gericht bijsturen door eerst de naam van de speler te roepen en dan de nodige richtlijnen te geven.

Anderzijds kan je kinderen van vijf tot zeven jaar ook al doende laten leren door hen onder leiding van de scheidsrechter hun wedstrijd te laten spelen zonder al te veel “coaching”. Kinderen kunnen dan hun **eigen beslissingen** nemen. Het plezier zal toenemen en het geleerde zal hen veel beter bijblijven omdat ze zelf ondervinden wat goed en fout loopt.

Als jeugdopleider, en zeker bij de allerjongsten, is het noodzakelijk om duidelijk en begrijpbaar met de kinderen te communiceren. Vijf-, zes- en zevenjarigen zijn niet onmiddellijk in staat om abstracte termen zoals “verdedigen”, “remmend kijken” en “rugdekking” om te zetten in de juiste handelingen.

Je kan moeilijke begrippen uitleggen aan de hand van figuren en objecten uit de **leefwereld** waarin de kinderen zich op dat moment bevinden. De **taal van het kind** begrijpen en zelf spreken helpt je bij deze kennisoverdracht.

Een aantal hulpmiddelen zijn gekleurde potjes en kegels om richtingen aan te geven. Ook spelletjes zoals “1-2-3-piano” en “ratten en raven” (met bal) zijn manieren om spelenderwijs nieuwe technieken aan te leren. Het zijn ideale spelvormen waarin heel wat vaardigheden op een eenvoudige en begrijpbare manier aangeboden worden. Het lopen met, leiden en stoppen van de bal komen via deze spelvormen continu aan bod.

Training op maat van je spelers

Het maken van een training voor debutantjes en duiveltjes is complex.

Veel afwisseling in wedstrijd- en tussenvormen zijn kenmerkend voor de training aangezien deze kinderen zich niet lang kunnen concentreren. Steeds opnieuw herhalen in een andere, krachtige leeromgeving is de boodschap om de te leren vaardigheden onder de knie te krijgen.

Probeer ervoor te zorgen dat jonge spelers niet te lang moeten stilstaan en dat ze zoveel mogelijk elk met een bal kunnen spelen. Pas later in de eerste en vooral in de tweede ontwikkelingsfase kunnen kinderen vlot samenspelen met één bal voor meerdere spelers.

Oudere kinderen zijn zelfstandiger en kunnen zich al beter concentreren. Voetbaltechnisch staan zij ook al een stap verder.

De allerjongsten begeleiden, vereist heel wat kennis. Een natuurlijke omgang met het kind, het aanleren en bijschaven van technische vaardigheden, de sociale en fysieke ontwikkeling inschatten en hieraan gepaste trainingen koppelen zijn maar enkele van de vele taken van een jeugdopleider. Tegelijkertijd is het de bedoeling dat de kinderen met rasse schreden vorderingen maken. En als laatste maar daarom niet minder belangrijk: vergeet het **plezier van de kinderen** niet!

Training geven aan debutantjes en duiveltjes is niet voor iedereen weggelegd. De beste jeugdopleiders horen -gezien de complexiteit ervan- de jongste kinderen te begeleiden.

Ploegen maken en rekening houden met gevoelens

Het indelen van spelers in ploegen is vaak een hele opgave. De zwakste en/of minder populaire spelers blijven als laatste over, zeker indien spelertjes zelf ploegen mogen samenstellen. Het is daarom raadzaam om als jeugdopleider zelf de touwtjes in handen te nemen en ploegjes te verdelen.

Er bestaan een aantal systemen om ploegen te maken bijvoorbeeld aan de hand van een nummersysteem. In dit systeem staan de spelers in een lange rij. Voor het maken van vier ploegen geeft de jeugdopleider de eerste speler nummer één, de tweede nummer twee, de derde nummer drie, de vierde nummer vier. Vanaf speler vijf wordt er terug gestart met nummer één waardoor speler één en vijf in dezelfde ploeg terecht komen. Op deze manier nummert de jeugdopleider verder tot alle spelers een nummer hebben gekregen.

Bij oudere kinderen kan een jeugdopleider beslissen om spelers per positie in te delen. Let erop dat je niet steeds dezelfde kinderen aan de kant laat of als reservespeler of doelman inzet. Elk kind heeft zijn gevoelens en wil graag plezier beleven!

Een heikel thema : wie mag spelen, hoe lang en op welke positie?

Als jeugdopleider ben je verplicht om je aan de spelregels te houden die tijdens de wedstrijd gelden. Het aantal spelers dat per wedstrijd in aanmerking komt, is beperkt. Zo mag je bij debutantjes en duiveltjes slechts vijf spelers tegelijk opstellen. Ook de duur van de wedstrijd is korter in vergelijking met wedstrijden van oudere spelers.

Door deze beperkingen moet je een aantal moeilijke beslissingen nemen en word je geconfronteerd met vragen aangaande de spelgelegenheid van de verschillende spelers. Wie laat je tijdens welke wedstrijd spelen? Kan elk kind spelen of werk je met een beurtrol? Wie laat je aan de wedstrijd beginnen en wie valt in? Laat je de spelers op verschillende posities spelen? Heb je een vaste doelman?

Soms spelen enkel de beste spelers op hun vaste en voorkeurspositie. De bankzitters krijgen dan pas een speelkans op het einde van een wedstrijd. Je kan ook kiezen om elke speler **evenveel** en op **verschillende posities** te laten spelen. Indien de spelers centraal staan en met de individuele ontwikkeling van alle spelers rekening gehouden wordt, is de laatste benadering de beste.

Spelen op verschillende posities, daarbij inbegrepen de positie van doelman, is verrijkend voor elk debutantje of duiveltje. Op deze manier worden zij op training voorbereid op de reële situaties in een wedstrijd.

Het spreekt voor zich dat een debutantje of duiveltje, dat tijdens een wedstrijd voor de allereerste keer als doelman ingeschakeld wordt, niet weet wat hij of zij moet doen.

Positieve coaching en de spelers al doende laten leren is troef!

Kinderen vergeten snel een minder goede ervaring, bijvoorbeeld een wedstrijd die verloren wordt. De kinderen zijn de uitslag onmiddellijk na de wedstrijd al vergeten. Ze gaan gewoon door met een volgend spelletje.

Als jeugdopleider en ouder is het belangrijk een minder goede ervaring niet te dramatiseren zodat het kind er niet onnodig onder lijdt. Indien een kind zelf geen plezier meer beleeft aan de trainingen en wedstrijden, wordt het tijd om in te grijpen. Een opeenstapeling van minder prettige momenten zorgt ervoor dat plezier omslaat in faalangst, wat absoluut vermeden moet worden.

Een goede communicatie en duidelijke afspraken zijn daarom van groot belang. Hoe jong de spelertjes ook zijn, geef hen voldoende uitleg en de kans om te leren!

De vrijwilligers

Duizenden vrijwilligers staan ieder weekend in voor de opvang van tienduizend voetballertjes. Afgevaardigden, kantinehouders, bestuursleden, jeugdopleiders en scheidsrechters,... Zonder deze mensen is er geen sprake van een degelijke jeugdopleiding. Deze **vrijwilligers** verdienen dan ook veel **respect**.

De vrijwillige scheidsrechter

Bij debutantjes, duiveltjes en zelfs preminiemen staan de wedstrijdjes meestal onder leiding van een vrijwilliger. Papa's of mama's zorgen dan voor de nodige formaliteiten en trachten de wedstrijdjes van hun zoon of dochter in goede banen te leiden.

Zonder deze mensen zouden er veel minder wedstrijden kunnen plaatsvinden. De realiteit is vaak dat ook zij wel eens een fout maken aangezien ook op dat niveau tientallen beslissingen genomen moeten worden over te betwisten fasen. Was de bal buiten of net niet, was het fout en wie maakte de eerste fout, ging de bal net wel of net niet in doel... Gevolg is dat omstanders het wel eens anders gezien hebben, met als resultaat kritiek en commentaar op de scheidsrechter.

Dit is heel begrijpelijk, want je wenst je kind toe dat het wint. Toch is het belangrijk te beseffen -en aan je kind te leren- dat scheidsrechters geen robots zijn en dus ook wel eens een fout maken.

Fair play speelt een belangrijke rol in het hedendaagse voetbal en die kan er maar komen als iedereen er aan mee werkt. Met een positieve aanpak en de wil om steeds zo goed mogelijk te handelen, kunnen we de jeugd helpen in hun ontwikkeling zodat ook zij een mooie toekomst tegemoet gaan.

De club als “speler” gerichte vereniging

Een groot deel van de huidige generatie kinderen brengt verschillende uren per dag al zittend of liggend door. Aangezien beweging een belangrijke parameter is in de ontwikkeling van elk kind, is het nodig om even stil te staan bij de oorzaken van dit verminderd bewegen.

De jeugd van tegenwoordig

Enerzijds is het bewegingsaanbod afgenomen omwille van een afname aan braakliggende terreintjes en autoluwe straten waarop kinderen vroeger van 's morgens vroeg tot 's avonds laat konden ravotten. Anderzijds is het aanbod aan computerspelletjes de laatste jaren enorm toegenomen waardoor buiten spelen, straatvoetbal, kampen bouwen en vele andere “buitenspelletjes” op de tweede plaats gekomen zijn.

Hou daarbij het minimum aantal uren turnles of sport op school in het achterhoofd en je komt automatisch bij de steeds belangrijker wordende rol van sportclubs en sportverenigingen. Zij hebben een **groot aandeel in de motorische ontwikkeling** van de huidige generatie kinderen.

De ideale club

Het clubgebeuren heeft daarnaast ook een **sociale rol** in de huidige maatschappij. Hoe meer de spelers er trainen en spelen, hoe belangrijker deze rol wordt. Begeleiders, jeugdopleiders en duizenden vrijwilligers hebben allemaal hun bijdrage in de opvoeding van kinderen.

Voetbaltrainingen bieden aan kinderen de kans om meteen een heleboel te leren over respect, leren omgaan met regels, relaties aangaan met medespelers, trainers en afgevaardigden,... Kortom, een aantal belangrijke sociale vaardigheden.

Kinderen die zich thuis voelen in een club, kunnen zich op een spontane manier en zonder zorgen ontwikkelen. **Willen winnen is belangrijk. Ten koste van alles moeten winnen is uit den boze!** Leren gezond omspringen met ontgoocheling en verlies is minstens zo belangrijk, en de voetbalopleiding biedt daar een enorme mogelijkheid toe.

Druk omwille van het belang van het wedstrijdresultaat moet -zeker bij de allerjongsten- altijd en overal vermeden worden.

Voldoende materiaal en een goede accommodatie zijn een must zodat een voldoende ruim bewegingsaanbod kan aangeboden worden door bekwame, gediplomeerde jeugdopleiders.

Om kinderen optimaal te begeleiden is er een goede en open communicatie nodig tussen kinderen, ouders, club en school.

Steeds komt het op hetzelfde neer: **de ontwikkeling van het kind staat centraal!**

Hoe word je lid van de KBVB?

Ieder kind kan zich aansluiten bij een club naar keuze. Je neemt hiervoor best contact op met de gerechtigde correspondent of secretaris van de club. Zij brengen de administratie met betrekking tot de aansluiting in orde.

Van zodra een speler aangesloten is bij een club, die lid is van de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB), kan een speler trainen en spelen bij deze club. (www.kbvb.be, rubriek "CLUBS & SPELERS" => "Adressen clubs")

Het is mogelijk om elk jaar van club te veranderen zonder dat de club hiervoor toelating moet geven. De beschreven procedure vind je terug op bovenvermelde website.

De kinderen worden aan de hand van hun leeftijd in een categorie ingedeeld. Je mag vanaf vijf jaar lid worden van een voetbalclub. Op die leeftijd komen de jongens of meisjes in de categorie van de "debutantjes" terecht. Achtereenvolgens speel je daarna als speler bij de duiveltjes, preminiemen, miniemen, knapen, scholieren en junioren.

Referenties

- Beter leren voetballen, **Prof. Werner Helsen**
- Het Duivels football fun boek, **Joost Desender en Gino Caen**
- Inspirerend coachen, **Jef Clement**
- Opleidingsvisie van de KBVB, **Koninklijke Belgische Voetbalbond**

"Ik word voetballer" is het verhaal van Bruno. Bruno houdt van voetbal en krijgt de kans om in een voetbalclub zijn eerste stappen als voetballer te zetten. De eerste training, een echte uitrusting, allemaal samen in de kleedkamer en dan... zijn eerste echte wedstrijd!

Dit boek is niet alleen een (voor)leesboek voor kinderen maar bevat ook nuttige tips voor ouders, jeugdopleiders en vrijwilligers die dagelijks met de voetbalrealiteit in contact komen. Het boek werd geschreven met in het achterhoofd de visie van de KBVB die de ontwikkeling van elke speler altijd en overal centraal stelt.

Veel leesplezier!

Koen Joosen

www.coach-advies.be

www.arco.be

